

KICSI FALUNK

2012. március

VIII. évfolyam 3. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT
ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

A FALU GYÜMÖLCSÖSKERTJE A TEMPLOM-HEGYEN

Az utóbbi időben egyre többen ismerik fel a tájfajta gyümölcs- és zöldségfélék jelentőségét. Mi ennek az oka?

Minden tájnak, sőt, szinte minden településnek sajátos természeti környezete van, ami különböző feltételeket jelent haszonnövényeink számára. A ma elterjedt intenzív művelésű fajtákat ezektől eltérő körülmények között nemesítették. A számukra kevésbé kedvező

helyi éghajlat és talajviszonyok között azonban legyengülnek, így könnyebben károsítják őket különféle kórokozók. Ezért az intenzív fajták csak akkor teremnek jól, ha a növényvédelem rendszeres és hatékony. Ennek viszont erőteljes vegyszerhasználat a következménye, ami a természet pénztcárcáján kívül a fogyasztó egészségét is megterheli.

A helyi viszonyokhoz alkalmazkodott

tájfajta növényekkel azonban merőben más a helyzet. Ezeket a helyi gazdák évszázadokon keresztül válogatták, tovább szaporítva a legellenállóbb, biztonságosan termő, különböző felhasználási célokra szolgáló fajtákat, amelyeket vegyszerek nélkül is lehet termesztetni. A szelekciót végző helyi gazdák többsége már nem él, de tudásuk nem veszett el. Örökségük még fellelhető majd minden falu határában. Megőrzése közös érdekünk.

Ezt felismerve határozta el a Kulturális Egyesület, hogy létrehozza a Falu Gyümölcsös kertjét, amelyben összegyűjtjük és tovább szaporítjuk a helyi tájfajta gyümölcsöket. Első lépésként március közepén az alanyokat ültettük el, ezekre lesznek majd ráoltva a kisszékellyi fajták. Az ültetésben részt vett Pajor Ágnes, Apró Etelka, Závodi László, Májer József, Martina Zoltán, Nyéki Gábor (Nagyszékely) és Horváth András. A területet Májer József bocsátotta a gyümölcsészet rendelkezésére. A szilvasarjakat Isztl Mártontól kaptuk, az almamagoncokat Nyéki Gábor hozta, a vadkörte és vadcserecsnye csemétéket az erdészet jóvoltából Keresztes László biztosította. Április elején L'Auné Ágnesék diófa alanyokat ültettek a kertbe. Közben már többször sor került a cseméték megöntözésére, amit minden közreműködőnek köszönünk.

***Minden kedves olvasónknak
kellemes Húsvéti Ünnepeket
kívánunk!***

Horváth András

Közhírré tétetik...

Májusfa állítás

A hagyományoknak megfelelően az Önkormányzat április 30-án májusfát állít. Gyülekezés 17 órától a strandon. Minden érdeklődőt szeretettel várunk egy vadpörkölttel.

Aratóünnepi megbeszélés

A soron következő megbeszélést **május 4-én pénteken délután 16.00 órakor** tartjuk. Szeretnénk, ha ezen alkalomra már sokan eljönnek. Megbeszélésre kerül a rendezvény végleges programja, a szervezéssel kapcsolatos teendők.

Elhunytak *a kisszékelyi születésű*

Kardos Péterné
született Dick Mária
81 éves
budapesti lakos

és

Tiborcz János
78 éves
baranyaszentgyörgyi lakos

Béke poraikra!

Számítunk segítő emberekre, de szívesen fogadjuk mindenki ötletét, véleményét is. Az Önkormányzat és a Kisszékelyi Kulturális Egyesület mindenkit vár a Könyvtárban.

E b o l t á s

Április 16-án hétfőn 9-12 óráig a Vágóhídnál.

Oltás díja: helyszínen 3.000 Ft, háznál 3.700 Ft ebeként.

Az elvesztett oltási könyv pótlása, vagy új eb könyve 200 Ft.

Könyvtári nyitvatartás

szerda: 16-21

péntek: 16-20

szombat: 10-12 és 16-20

vasárnap: 15-17 óra.

*Szerkesztőségünk
tájékoztatja olvasóit,
hogy az újság számait
e-mail címre kézbesíteni tudja.
Kérjük, hogy igényét a
kicsifalunk@freemail.hu
e-mail címen jelezze.*

Tájékoztató a képviselőtestületi ülésről

Márciusban a képviselőtestület kétszer is összeült: 8-án közmeghallgatás volt, 29-én testületi ülés.

A közmeghallgatáson 21 fő vett részt. Először az elmúlt hónap önkormányzati eseményeinek, majd az előző közmeghallgatás óta eltelt egy év történéseinek áttekintésére került sor. A résztvevők megállapították, hogy a Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott célok közül több megvalósult, vagy a megvalósítás folyamatban van. Így pl. folytatódik a helyi termékek piacra vitele, újabb

helyi programok meghirdetése, idén lesz egészségklub, készül a falu gyümölcsöse, stb. További súlyos probléma azonban településünk demográfiai válsága, amelynek leküzdéséhez a helyben való megélhetés lehetőségeinek bővítésére és új betelepülőkre van szükség.

A közmeghallgatáson szóba került a helyi idegenforgalom élénkítése. Ennek kapcsán a helyi panziókat üzemeltetők és építők közül hárman mutatták be meglévő vagy

tervezett szolgáltatásaikat. Szó esett az idei Aratóünnep szervezésének feladatairól is.

A március 29-i ülésen Szokodi József, a Sióvíz Kft. ügyvezetője tájékoztatót az ivóvízellátás 2011. évi időszakáról. A Horgászegyesület beszámolóját Mezösi Ferenc elnök ismertette. Bencsicsné Tóth Krisztina, a Tamási Munkaügyi Központ vezetője, és Keresztes László polgármester a Start munkaprogramot mutatta be, amelynek keretében idén 23 fő foglalkoztatására kerül sor Kisszékelyben.

A képviselőtestület következő ülésére április 26-án 15:00 órától kerül sor a Könyvtárban.

Horváth András – Pajor Ágnes

Csepregi Ferenc

„A társadalom életében
a ma nem érthető meg
a tegnapi nélkül.”

Mályusz Elemér

Múltidéző

Az ígéret földje - Amerika

A családfát kutatva egy amerikai adatbázisra bukkantam. Minden bevándorló, aki Amerikába érkezett, New Yorkban a Szabadság szobor mellett található Ellis Island-en (Ellis szigetén) lépett amerikai földre. Az amerikai bevándorlási hivatal itt fogadta, kikérdezte és lajstromba vette az érkezőket.

Politikai üldöztetés miatt, vallási okokból, a munkanélküliség kilátástalan helyzetéből fakadóan, vagy kalandvágyból, özönlött az embertömeg Amerika keleti partjai felé. Hajó, hajót ért; 1892-től kezdődően a modern történelem legnagyobb népvándorlásának színhelye Ellis Island.

József Attila úgy fogalmazott 1937-ben kelt Hazám című versében:

„Sok urunk nem volt rest, se kába,
birtokát óvni ellenünk
s kitértorgott Amerikába
másfél millió emberünk.”

A magyarok amerikai kivándorlása nem a nagy 1929-1933-as világgazdasági válság következménye volt, hanem már jóval korábban kezdődött. Már a XIX. században, jó három évtizeddel az első világháború előtt is jelentős létszámban vándoroltak ki az akkori Magyarország (akkori szóhasználat szerint a Szent Korona országai) területéről. Az 1880-as évektől kezdődően a számuk évente 10-15 ezer fő, majd 1899-1903 között már 334 ezer, a **csúcsidőben, 1905-1907 között volt - tehát alig 3 év alatt 528 ezer**, majd 1908-1913 között szintén 528 ezerre tehető. A valamivel több, mint 3 évtized alatt ez mindösszesen 1,8 millió főt jelentett, akik különböző etnikumok tagjai, de mind magyar állampolgárok voltak.

Magyarországon 1881. évben hoztak törvényt a kivándorlásról és a Kivándorlási Alap létrehozásáról. E törvény megfogalmazása szerint nem az a kivándorló, aki elhagyja az országot, hogy máshol

telepedjék le, hanem az, *“aki tartós keresete céljából - bizonytalan időre - külföldre távozik.”*

Az Egyesült Államok Bevándorlási Hivatala tartotta nyilván a kezdetektől fogva a bevándorlókat. Ez a lista regisztrálás után hozzáférhető. Ezen az 1892. január 1-i megnyitásától 1924-ig bezáróan az országba érkezett bevándorlók hajónaplói, bevándorlási adatai on-line elérhetőek. *“Az 1893. évi Bevándorlási Törvény előírta a fedélközön érkező külföldi utasok azonnali jelentkezését a szövetségi bevándorlási tiszténél, hogy akkori státuszukat illetően kikérdezhesse, a Tengerészeti Kórházi Szolgálat orvosai pedig kivizsgálhassák őket.”*

A nyilvántartó helyiségben adatokat vettek fel.

A 33 kérdés között szerepeltek alapvető személyi adatok, megkérdezték, van-e legalább 50 dollár készpénzük, mi a foglalkozásuk, szakképzettségük, várja-e őket valaki, mi a nemzetiségük, ki ajánlotta hogy kiutazzanak, melyik város az úticéljuk, van-e több felesége, volt-e büntetve, melyik kikötőben szállt fel és melyik hajóra stb. A beérkezők harmada maradt New Yorkban, a többi más városokban próbált szerencsét.

A múlt század elején Kisszékelyből is sok család döntött úgy, hogy szerencsét próbál, mert annyira kilátástalannak látta

itthon a jövőt.

A fiatal házas Haumann József (feleségem apai nagyapja) ifjú feleségével Schiszler Borbálával kelt útra. A karon ülő kislányukat, Haumann Annát a nagyszülőkre hagyták, és a jobb sors reményében nekivágtak az ismeretlen világnak. Később kint született Erzsébet lányukkal hazatértek.

Apai dédapám, Fülöp József négy leánygyermeket hagyott itthon a feleségére. Azzal a szándékkal vágott neki a nagy útnak 1903-ban, 34 évesen, hogy pár év kemény munkával megkeresi lányai hozományát. Az Ohio állambeli Akron egyik vasgyárában dolgozott. Több évi keresetét összegyűjtötte, már készült haza legidősebb lánya esküvőjére, mikor balesetet szenvedett és meghalt. A lányok apa és hozomány nélkül maradtak, mert akire a pénzt bízta, nem küldte haza a családnak.

A jobb élet reményében főként Európából kivándorlók egy része, mintegy 12 millió ember Ellis Island szigetre érkezett. Sokan közülük letelepedtek. A mai Amerika lakosságának egyharmada, 100 millió ember vallja azt, hogy valamelyik őse ezen a szigeten lépett amerikai földre. Néhány kisszékelyi család neve is megtalálható a ma múzeumként működő, egykori Bevándorlási Hivatal dokumentumai között.

*Az Amerikai
Bevándorlási Hivatal
épülete Ellis Island-en,
itt fogadtak minden
bevándorlót,
ma múzeum*

BORVERSENY 2012

Március utolsó szombatja sokadszor a borverseny, illetve a borbarátok találkozója. Mint eddig mindig, a kezdés most is 17 órára lett meghirdetve, de a zsűri tagjai közül ketten Tamásiban is érdekeltek voltak egy hasonló rendezvényen, így csak egy óra késéssel tudunk kezdeni.

A polgármester köszöntője után egy perces néma megemlékezéssel tisztelegtünk az előző évi rendezvény óta elhunytak előtt. Az értékelők bemutatása után megkezdődött a 14 fehér bor kóstolása, minősítése.

Zsűri tagok: Herczeg Gyöngyi, Cserháti Péter, Pálincás László, Erdős József, Grausza János és Nádori József.

A fehér borok után a 9 rozé bor került sorra. 8 óra körül kis szünet beiktatásával elkezdődött a harmadik menet, a 20 vörös bor „versenye”.

Én közben folyamatosan gyűjtöttem be a bírálóktól a pontszámokat és összesítettem, átlagot számoltam. Ugyanezt tettem a közönség soraiból hat asztaltársaság által megállapított pontokkal is.

Az értékelés 3 szempont alapján történt. Tisztaság, íz-zamat, illat. Mindegyik kategóriában 1 és 7 közötti pontot lehetett adni. Így a legjobb bor 21 pontot kaphatott. 16,51 pontnál kevesebb pontszám esetén az idei évtől kezdve emléklappal jutalmaztuk a bor tulajdonosát. 16,51 – 18 pont bronz oklevelet, 18,01 – 19,50 pont ezüst oklevelet érdemel. A még több pontot elérő gazda már arany oklevelet kap. A legjobb 3 díjazott még tárgyi ajándékot is haza vihet. A 43 bor értékelése után a sorszámok és a jellegük ismeretében beazonosítjuk a mintát leadó személyt. Számítógéppel könnyen sorrendbe szedjük a listát, majd következtethetünk a 46 oklevél kinyomtatására. Igaz, hogy csak 43 bor volt, de a

közönség pontjai alapján is készült összesítés. Fajtként a legjobb kapott oklevelet és tárgyjutalmat. Ekkor derült ki, hogy az egyik kategóriában holtverseny alakult ki, így még egy oklevél nyomtatására is sor került.

Közben kulturális műsor megtekintésével töltötte idejét a közönség. A BOKRÉTA hagyományörző csoport fellépését a simontornyai citerazenekar követte. A jó hangulat a finom vadpörkölt elfogyasztásával fokozódott, amihez persze inni is kellett és lehetett nótázni is.

A zsűri tagjai szakmai szempont szerint értékelték, a közönség inkább a fogyaszthatóságot vette figyelembe. Utóbbiak kevesebb pontot adtak. Ennek köszönhetően több esetben eltérés lett a két pontszám közt. Az aranyérmes fehér borok a közönség szerint csak bronz fokozatot értek. Rozé boroknál nem volt arany, de a legjobb ezüstérmest a közönség nagyon leértékelt. Ugyanez igaz a vörösök esetében is, sőt az egyik még a bronz fokozatot sem érte el. Előfordult azonos pontozás is. Például a rozé fajtánál az ezüstérmeket azonosan osztották ki. Akadt olyan is amikor a közönség adott jobb osztályzatot, mint a zsűri. A vörösek közt akadt az egyetlen közönség által aranynak minősített, amit a hivatásos borászok csak ezüsttel jutalmaztak. Az oklevelek, díjak átadása előtt a zsűri tagjai szóban is értékelték, és tanácsokat adtak a hordó kezelésére, több törődésre a forrásban levő mustal. Más hasznos ötleteket is kaptunk.

Végezetül az eredmények: **Fehér bor** esetében 3 aranyérmes lett: Horváth Péterné, Martina Zoltán, Isztlai János. 3 ezüstérmes: Botos Imre, Bodóné Tündik Valéria, Ságvári József. 5 bronz fokozatú: Bereczki Imre, Borbás Sándor, Monika Eisele, Tóth György, Barka Győző. 3 fő kapott emléklapot:

Barka Győző, Hegedűs János, Meier József. A közönség osztályzata által Botos Imre nyert.

Rozé bor. Ezüst oklevelet 4 fő kapott: Isztlai János, Závodi László, Májér József, Achim Josef Eisele. Bronz is 4 lett: Gyuricza Anikó 2 borral is, Bereczki Imre, Horváth Péterné. Tóth György emléklapot vehetett át. A közönség ítélete alapján Achim Josef Eisele kapta az ezüst oklevelet.

Vörös bor. Nádori Tamás és Nádori József a két aranyérmes. Ezüstérmes Tóth György, Manzinger József, Mezősi Ferenc, Závodi László, Gyuricza Anikó, Vódlai József, Tóth György, Bronzérmes: Horváth Péterné, Achim Josef Eisele, Meier József, Bodó István, Martina Zoltán, Vódlai József.

Emléklaposok. Borbás Sándor, Isztlai János, Vódlai József, Bereczki Imre, Hegedűs János, ifjú Barka József.

A közönség szerint aranyérmes: Závodi László.

Sajnos sokan hazamentek, de volt egy csoport, akik hajnalig bírták nótáival.

Martina Zoltán

KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kiszszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144

E havi számunkba a fényképeket Horváth András és Fehér Árpádné készítette.